

**INFORMACJE BIURA MAŁOPOLSKIEJ IZBY ROLNICZEJ
NA TEMAT
FUNKCJONOWANIA PODSTAWOWYCH RYNKÓW
ROLNYCH, PRAC ZARZĄDU
I NOWYCH AKTÓW PRAWNYCH.
DANE OPRACOWANO NA DZIEŃ 31.12.2017 R**

Rynek zbóż.

Grudzień nie był udanym miesiącem dla rolników. Już na początku miesiąca notowania pszenicy na giełdzie Matif spadły poniżej poziomu 160 euro, a na naszym rynku pszenica o zawartości 14% białka kosztowała 730 złotych za tonę. Choć nie dla wszystkich pierwsze dni grudnia przyniosły rozczarowanie. Plantatorzy kukurydzy 5 grudnia 2017 roku, sprzedawali ją prosto z pola za bardzo dobrą cenę 400 zł/t (15% drożej niż w ubiegłym roku). Na popyt nie mogli też narzekać producenci jęczmienia. Ale transakcji było niewiele, bo chociaż zainteresowanie jego kupnem rośnie, to jednak ofert sprzedaży nie przybywa. Co dziwi, bo ceny jak na to ziarno są bardzo wysokie. Zdaniem handlowców powody minimalnego handlu tym ziarnem są co najmniej dwa. Z jednej strony, w magazynach surowca nie ma już zbyt dużo, a z drugiej ci rolnicy, którzy mają jeszcze wysokiej jakości surowiec, liczą na kolejne podbicie stawek początkiem 2018r. Podobnie wyglądała sytuacja z żytem. Niska podaż napędzała stawki. Tona kosztowała 600 złotych, ale do transakcji dochodziło rzadko. Mimo intensywnego okresu skarmiania zwierząt mieszankami, popyt na zboża paszowe jest raczej umiarkowany. Jednak z upływem kolejnych dni, ceny zbóż konsekwentnie przesunęły się w dół. 700 zł/t pszenicy konsumpcyjnej o 14% zawartości białka i 600 zł/t żyta konsumpcyjnego.

<i>Średnie ceny skupu zbóż bez VAT</i>		<i>Cena zł/t</i>
Zboża paszowe	Pszenica	671-730
	Jęczmień	583-676
	Żyto	570-600
	Owies	548-533
	Pszenżyto	574-629
	Kukurydza	400-617
Zboża konsumpcyjne	Pszenica	650-700
	Żyto	527-587
	Owies	533-548
	Jęczmień	619-642
<i>Cena min/max w Małopolsce</i>		
Małopolskie targowiska	Pszenica	650-800
	Jęczmień	560-800
	Owies	580-700
	Żyto	700-780
	Pszenżyto	600-620
	Kukurydza	700-900

Prognoza na 2018r.

Wysokie zapasy zbóż na rynku globalnym powodują, że mimo problemów z jakością ziarna w Polsce, jego ceny w skupie są o kilka procent wyższe niż rok wcześniej. Tym samym po stronie surowcowej istnieje presja na wzrost cen pieczywa i innych produktów zbożowych, ale nie jest ona silna. Zdaniem handlowców początek roku 2018 raczej nie przyniesie raptownych podwyżek cen zbóż.

Rynek rzepaku

350 euro za tonę - to poziom, z którego 28 grudnia startowały notowania rzepaku na giełdzie w Paryżu. A zdaniem handlowców granica jeszcze przesunie się w dół, bo popyt wciąż jest niewielki. Przy niskim kursie euro dziwić nie powinny spadki także i u nas. Przed 28 grudnia tona rzepaku kosztowała maksymalnie 1530 złotych. 28 grudnia trzeba się było liczyć ze stawkami o przynajmniej 10 zł/t niższymi (ziarno na eksport). W krajowych

zakładach tłuszczowych, stawki zaczynały się od 1480 zł/t. Pod koniec miesiąca można było liczyć na maksymalnie 1500 złotych za tonę rzepaku,

Producenci, którzy ze sprzedażą czekali na koniec grudnia, liczyli na zdecydowanie wyższe stawki - przynajmniej takiej jak przed rokiem. W grudniu ubiegłego roku rzepak na giełdzie Matif kosztował niecałe 410 euro za tonę, a w kraju - maksymalnie 1900 zł/t (przy kursie 1 euro = 4,40 zł). Jednak w tym roku firmy tłuszczowe nie zamierzały kupować zbyt drogo i sprowadzały surowiec z zagranicy. W efekcie kupujących było niewiele, a rolnicy zostali z dużymi partiami rzepaku na 2018rok. Tymczasem w styczniu spodziewane są kolejne transporty importowanych nasion.

Średnie ceny transakcyjne		Cena zł/t
Rzepak	na eksport	1520-1530
	w kraju	1480-1500

Rynek trzody chlewnej

Ostatni kwartał roku nie był dobrym czasem dla producentów świń. Mowa tu nie tylko o zaognieniu sytuacji związanej z afrykańskim pomorem świń, ale także o potężnych spadkach cen. Tendencja ta utrzymała się także w ostatniej dekadzie grudnia. Tuż przed świętami (a w niektórych skupach zaraz po świętach) odnotować można było wyraźne obniżki cen. To oczywiście następstwo obniżek cen na niemieckim rynku, jakie nastąpiły w przedświątecznym tygodniu. W połowie grudnia krajowi dostawcy za tuczniki w wadze bitej ciepłej uzyskiwali przeciętnie 5,88 zł/kg, o ok. 0,07gr mniej niż na początku miesiąca. Za tuczniki sprzedawane w wadze bitej ciepłej, skupy płaciły pod koniec grudnia średnio 5,69 zł netto za kilogram, czyli 19 groszy mniej niż w połowie grudnia. Ceny w grudniu wahały się w zakresie 5,69 - 5,94 zł netto za kilogram.

TOWAR	CENA (zł/tonę wg mpc)		
	03.12.2017	17.12.2017	31.12.2017
klasa S	6092	6042	5836
klasa E	5993	5944	5745
klasa U	5609	5559	5347
klasa R	5210	5168	4952
klasa O	4720	4762	4500
klasa P	4344	4211	4426
S-P Razem	5941	5888	5690

Na początku grudnia za 1 prosię uzyskiwano przeciętnie 194 zł. W połowie grudnia na krajowych targowiskach ceny prosiąt nieco zmalały, za 1 prosię w tym czasie uzyskiwano przeciętnie 193 zł. Sytuacja w ostatnim tygodniu grudnia nieco się pogorszyła i za 1 prosię płacono średnio 184zł.

Średnie krajowe ceny prosiąt uzyskane w transakcjach targowiskowych				
Prosięta ok. 20 kg/szt.		03.12.2017	17.12.2017	31.12.2017
		średnia w zł/szt.	194,86	193,21

Prognoza na 2018r.

Wieprzowina powinna być tańsza, co wynika ze spadku cen skupu na rynku unijnym, a tym samym w Polsce, co jest konsekwencją zmniejszenia zakupów produktów wieprzowych ze strony Chin.

Rynek żywca wołowego

Cena bydła rzeźnego w ubojniach w kraju w grudniu 2017 r. dla mpc [zł/tonę]			
TOWAR	03.12.2017	17.12.2017	31.12.2017
Bydło ogółem	13,43	13,26	13,09
Bydło 8-12 m-cy (Z)	13,31	13,74	14,01
Byki 12-24 m-ce (A)	14,33	14,11	14,03
Byki > 24 m-cy (B)	14,22	13,94	13,74
Krowy (D)	11,62	11,62	11,43
Jałówki > 12 m-cy (E)	13,25	13,25	13,28

Rynek drobiu

Cena w grudniu 2017 r. zł/gk			
TOWAR	03.12.2017	17.12.2017	31.12.2017
Kurczęta typu brojler	3,41	3,37	3,34
Indory	5,00	5,03	5,07
Kaczki	4,81	4,75	4,76
Kaczki typu brojler	4,53	4,64	4,56
Ćwiartki kurczaka	3,32	3,24	3,26
Filety z piersi kurczaka	13,78	13,77	13,85
Filety z piersi indyka	16,70	17,13	16,46
Skrzydółka z indyka	5,19	5,09	5,10
Udziec z indyka	8,93	8,98	8,94

17 grudnia br. krajowe zakłady drobiarskie (dane ZSRIR MRiRW) kupowały kurczęta brojlery przeciętnie po 3,37 zł/kg, o 3 gr/kg taniej niż tydzień wcześniej, a indyki – po 5,03 zł/kg. Jednocześnie zarówno ceny kurcząt, jak i indyków były o około 2% niższe niż przed miesiącem. W odniesieniu do cen uzyskanych przed rokiem kurczęta były droższe o 10%, a indyki – o 1%. Zakłady zbywały w grudniu tuszki kurcząt przeciętnie po 5,03 zł/kg, o 5% taniej niż przed miesiącem. Cena tuszek indyków średnio wynosiła 9,72 zł/kg i była o 11% wyższa niż przed miesiącem. W porównaniu z notowaniami sprzed roku tuszki kurcząt podrożały o 9%, a indyków – o 4%.

Prognoza na 2018r.

W 2018 roku droższy będzie drób ze względu na oczekiwany wzrost eksportu, a także popytu krajowego. Średnioroczne ceny jaj konsumpcyjnych będą wprawdzie wyższe w porównaniu z 2017 r., niemniej w kolejnych miesiącach 2018 roku będą się one stopniowo obniżały i na koniec roku mogą być o kilkanaście procent tańsze niż w grudniu 2017 roku.

OWOCE I WARZYWA - podsumowanie roku

Według oceny GUS zbiory owoców z drzew w 2017 r. były o około jedną trzecią mniejsze w porównaniu 2016 r. i wyniosły 2,7 mln t, natomiast zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych były o około 15% mniejsze i wyniosły 0,5 mln t. Z kolei zbiory warzyw gruntowych były na zbliżonym poziomie do zbiorów ubiegłorocznych i oceniane są na 4,6 mln t. Wiosenne przymrozki, które wystąpiły na przełomie kwietnia i maja 2017 r., wyraźnie odbiły się na wielkości zbiorów większości owoców krajowych. Po rekordowych zbiorach jabłek w 2016 r., w 2017 r. średnio odnotowano wyraźny, ponad 30-procentowy spadek zbiorów do 2,5 mln t.

Warto jednak zaznaczyć, że skala uszkodzeń, a także strat były uzależnione od odmiany, wieku oraz położenia plantacji. Największe straty w przypadku jabłoni odnotowano dla odmiany Idared (największy udział w strukturze nasadzeń jabłoni w Polsce), a także Jonagold. Mniejsze, o blisko 30%, były również zbiory gruszek, które zostały ocenione poniżej 60 tys. t. Największy spadek produkcji widoczny był w przypadku wiśni i czereśni, których zebrano odpowiednio 70 i 20 tys. t, czyli o ponad 60% mniej w relacji rocznej. Warto jednak dodać, że nie do rzadkości należały sytuacje, w których sadownicy nie zebrali niczego. Zbiory śliwek eksperci GUS ocenili na blisko 60 tys. t, czyli o 45% mniej niż w poprzednim roku. Plantacje jagodowe również ucierpiały w wyniku wiosennych przymrozków, jednak w mniejszym stopniu, niż drzewa owocowe. Zbiory truskawek w 2017 r. wyniosły 178 tys. t i były o 10% mniejsze w porównaniu z 2016 r. Jednocześnie przeciętne ceny skupu truskawek w czerwcu i lipcu były o około 16% wyższe, dlatego też można ocenić, że dla producentów truskawek miniony sezon nie należał do straconych. Z kolei produkcja malin była o 20% mniejsza i wyniosła około 100 tys. t. Nie potwierdziły się natomiast obawy organizacji producentów porzeczek, co do drastycznie mniejszych zbiorów. Według oceny GUS zbiory porzeczek ogółem wyniosły 130 tys. t i były o 20% mniejsze niż przed rokiem. Produkcja warzyw gruntowych w 2017 r., pomimo problemów związanych z ich zbiorem była zbliżona do poprzedniego roku. Zbiory kapusty oceniane są na 1 mln t, czyli o 3% mniej, a kalafiorów na 238 tys. t (-1%). Większa była natomiast produkcja cebuli, która wyniosła 667 tys. t, czyli o 6% więcej w relacji rocznej, jednak jej jakość przechowalnicza może być słabsza, m.in. ze względu na problemy z dosuszaniem. Zbiory marchwi były o 3% większe i wyniosły 827 tys. t, a buraków ćwikłowych o 4% mniejsze i ukształtowały się na poziomie 336 tys. t. Nieco mniejsza była również produkcja pomidorów i ogórków gruntowych, która wyniosła odpowiednio 249 i 255 tys. t.

Owoce/warzywa <i>małopolskie targowiska</i>	Cena w zł/kg 01-31.12.2017 r.			Owoce/warzywa <i>małopolskie targowiska</i>	Cena w zł/kg 01-31.12.2017 r.		
	min.	max.	średnia		min.	max.	średnia
Buraki ćwikłowe	0,50	2,5	1,5	Pietruszka	1,00	5,00	3,00
Cebula	0,55	2,5	1,52	Pieczarki	6,00	8,00	7,00
Salata	1,20	3,50	2,35	Pomidory	4,00	9,00	6,50
Kalafior	2,50	5,00	3,75	Seler	1,20	5,00	3,10
Kapusta biała	0,26	2,00	1,13	Pory	0,80	3,00	1,90
Kapusta czerwona	0,50	1,50	1,00	Jablka	2,20	4,00	3,10
Marchew	0,48	2,50	1,49	Gruszki	3,50	8,00	5,75
Pieczarki	6,00	8,00	7,00	Papryka czerwona	5,00	9,00	7,00
Czosnek	0,50	2,0	1,25	Ziemiaki	2,3	15,00	8,65

Aktualności

• MRiRW

Resort środowiska przekazał do uzgodnień projekt rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie przyjęcia „Programu działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych”. Program jest konsekwencją przyjętej ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne. Program działań, będzie obowiązywał na terenie całego kraju, a nie tylko na terenach OSN. Obecnie tereny OSN w Polsce zajmowały zaledwie 4,46 % powierzchni kraju.

Wśród najważniejszych obligatoryjnych działań, określonych w Programie znalazły się działania odnoszące się do okresów, kiedy rolnicze wykorzystanie wszystkich nawozów zawierających azot jest zakazane, pojemności zbiorników do przechowywania nawozów naturalnych, czy ograniczenia rolniczego wykorzystania nawozów.

Program działań zawiera:

- 1) zakaz stosowania nawozów w pobliżu wód powierzchniowych, na glebach zamrzniętych, zalanych wodą, nasyconych wodą, pokrytych śniegiem;
- 2) zakaz stosowania i przechowywania nawozów na terenach o dużym nachyleniu w kierunku wód powierzchniowych;
- 3) warunki stosowania nawozów w pozostałej części terenu o dużym nachyleniu;
- 4) terminy stosowania nawozów (dla nawozów stałych termin wynosi od 1 marca do 30 listopada, dla nawozów płynnych od 1 marca do 31 października, dla nawozów mineralnych od 1 marca do 31 października);
- 5) skrócone terminy stosowania nawozów dla określonych w zał. do programu gmin lub obrębów ewidencyjnych województwa dolnośląskiego, **małopolskiego**, podkarpackiego, podlaskiego, śląskiego i warmińsko – mazurskiego;
- 6) wydłużone terminy stosowania nawozów dla określonych w zał. do programu gmin województwa dolnośląskiego, lubuskiego i opolskiego;
- 7) warunki przechowywania nawozów naturalnych oraz postępowanie z odciekami, w szczególności program działań ustanawia zasadę, że pojemność zbiorników na płynne nawozy naturalne powinna umożliwiać ich przechowanie przez okres 6 miesięcy, natomiast powierzchnia miejsc przechowywania stałych nawozów naturalnych powinna umożliwiać ich przechowanie przez okres 5 miesięcy;
- 8) **obowiązek dostosowania powierzchni lub pojemności posiadanych miejsc do przechowywania nawozów naturalnych do wymogów podanych w Programie działań w terminie do:**
 - a) **31.12.2021 r.** -termin wymagany dla podmiotów prowadzących chów lub hodowlę drobiu powyżej 40 000 stanowisk lub chów lub hodowlę świń powyżej 2 000 stanowisk dla świń o wadze ponad 30 kg lub 750 stanowisk dla macior,
 - b) **31.12.2023 r.** -termin wymagany dla podmiotów prowadzących chów lub hodowlę zwierząt w liczbie równej lub większej **210 DJP**, innych niż prowadzące chów lub hodowlę drobiu powyżej 40 000 stanowisk lub chów lub hodowlę świń powyżej 2000 stanowisk dla świń o wadze ponad 30 kg lub 750 stanowisk dla macior,
 - c) **31.12.2025 r.** -termin wymagany dla podmiotów prowadzących chów lub hodowlę zwierząt **w liczbie równej lub większej 40 DJP do mniej niż 210 DJP**,
 - d) **31.12.2027 r.** -termin wymagany dla podmiotów prowadzących chów lub hodowlę zwierząt **w liczbie równej lub większej niż 10 DJP, do mniej niż 40 DJP**,
 - e) **31.12.2027 r.** -termin wymagany dla podmiotów prowadzących chów lub hodowlę zwierząt **w liczbie mniejszej niż 10 DJP**,
- f) dla podmiotów rozpoczynających działalność rolniczą lub przejmujących gospodarstwa termin dostosowania, o którym mowa w pkt. od 2) do 4) wydłuża się o 2 lata;
- 9) wielkość stosowanych dawek oraz sposoby nawożenia azotem; 10) sposób dokumentowania realizacji Programu działań.

Warunki składowania obornika na przyźmie – bezpośrednio na gruncie rolnym:

- poza zagłębieniami terenu • na możliwie płaskim terenie - dopuszczalny spadek do 3%
- teren nie piaszczysty i nie podmokły • minimum 20 m od linii brzegu wód powierzchniowych
- maksymalnie przez 6 miesięcy (16 tygodni) • minimalna przerwa 3 lata
- lokalizacja przyźmy oraz data złożenia obornika w danym roku na danej działce musi zostać zaznaczona na mapie lub szkicu działki, który rolnik przechowuje przez 3 lata.

Przechowywanie kiszzonek

- przechowuje się na zabezpieczonym gruncie w taki sposób, aby wycieki nie przedostawały się do gruntu i wód, w szczególności w silosach, w rękawach foliowych, na płytach lub na podkładzie z folii i sieczki oraz pod przykryciem foliowym. • Kiszonki składa się w odległości większej niż 20 m od linii brzegu wód powierzchniowych oraz źródeł i ujęć wody. • **Nie dopuszcza się** ponownego składowania i przechowywania kiszzonek na podkładzie z sieczki, słomy lub innym materiale, który pochłania odcieki, w tym samym miejscu **przez okres 3 lat.**

Projekt rozporządzenia RM z 21-11-2017 w sprawie przyjęcia „Programu działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych” zakłada, że **od 1 marca 2018r. plan nawożenia azotem** muszą posiadać gospodarstwa:

- o powierzchni powyżej 100 ha użytków rolnych
- uprawiające uprawy intensywne na powierzchni powyżej 50 ha
- utrzymujące obsadę większą niż 60 DJP wg stanu średniorocznego
- prowadzenie dokumentacji zabiegów agrotechnicznych związanych z nawożeniem tj. termin stosowania, rodzaj nawozu, zastosowana dawka w kg N/ha, termin przyorania nawozu naturalnego, obszar/powierzchnia oraz uprawa – gospodarstwa >10 ha użytków rolnych lub >10 DJP

Maksymalne stawki opłaty, wynoszą:

- 3000 zł za przechowywanie odchodów zwierzęcych niezgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 106 ust. 4;
- 2000 zł za stosowanie nawozów niezgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 106 ust. 4;
- 500 zł za prowadzenie dokumentacji realizacji programu działań niezgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 106 ust. 4 albo za jej brak;
- 500 zł za brak planu nawożenia azotem, jeżeli jest wymagany zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 106 ust. 4.
- 3000 zł za przechowywanie odchodów zwierzęcych niezgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 106 ust. 4;

Nowe uprawnienia dla myśliwych

W ustawie z 14 grudnia 2017 roku o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia zwalczania chorób zakaźnych zwierząt chodzi o zwalczanie afrykańskiego pomoru świń. W praktyce, ustawa dała duże uprawnienia myśliwym.

Nowelizacja wprowadziła m.in. zmiany w rozdziale 10 ustawy o Prawie łowieckim z 1995 roku. Poprawka brzmi: "kto umyślnie utrudnia lub uniemożliwia wykonywanie polowania" podlega karze grzywny. Kara może od teraz spotkać więc każdego, kogo zachowanie myśliwi uznają jako przeszkadzanie w polowaniu nawet jeśli polowanie odbywa się na prywatnym terenie. W lasach mogą to być np.: grzybiarze czy zwykłych spacerowicze.

Drugą kontrowersyjną zmianą jest wpuszczenie myśliwych na teren parków narodowych i rezerwatów przyrody. Do tej pory art. 8 ustawy Prawo Łowieckie brzmiał tak: "Odstrzały redukcyjne zwierząt łownych w parkach narodowych i rezerwach, prowadzone w oparciu o przepisy o ochronie przyrody, odbywają się na zasadach określonych w ustawie i zgodnie z obowiązującymi okresami ochronnymi i kryteriami selekcji."

Po zmianach ów artykuł brzmi tak: "Odstrzały redukcyjne zwierząt łownych w parkach narodowych i rezerwach przyrody, o których mowa w przepisach o ochronie przyrody, odbywają się na zasadach określonych w ustawie oraz zgodnie z obowiązującymi okresami polowań, warunkami wykonywania polowań i zasadami selekcji populacyjnej i osobniczej zwierząt łownych, o których mowa w art. 34 pkt 4."

Artykuł 34 pkt 4 ustawy Prawo Łowieckie brzmi z kolei tak: „Do zadań Polskiego Związku Łowieckiego należy ustalanie kierunków i zasad rozwoju łowiectwa, zasad selekcji populacyjnej i osobniczej zwierząt łownych”. Brzmi niewinnie, jednak w praktyce oznacza, że Polski Związek Łowiecki będzie od tej pory decydował o odstrzałach zwierząt w parkach narodowych i rezerwach przyrody.

• ARiMR

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa wypłaciła w ramach dopłat bezpośrednich za 2017 rok do 28 grudnia 2017 roku 9,43 mld zł. Z tej kwoty 9,18 mld zł trafiło do 1,27 mln rolników w ramach zaliczek z tytułu tych płatności, które ARiMR wypłacała od 16 października do 30 listopada br. Ich wysokość, podobnie jak w roku ubiegłym, wyniosła maksymalnie 70 proc. kwoty dopłat. Pozostała część pieniędzy jest wypłacana rolnikom sukcesywnie od 1 grudnia. Całkowita pula środków przeznaczona na płatności bezpośrednie za 2017 r. wynosi 14,8 mld zł. Ostateczny termin na realizację tych płatności upływa 30 czerwca 2018 r. ARiMR wypłaca również płatności obszarowe za 2017 r. finansowane z budżetu PROW na lata 2014 – 2020. W ramach takiego wsparcia do 28 grudnia do rolników trafiło 506,14 mln zł w ramach dopłat ONW; 99,64 mln zł z tytułu płatności rolno- środowiskowo-klimatycznych oraz 49,87 mln zł na inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów.

W 2018 roku wnioski o płatności bezpośrednie i płatności obszarowe z PROW będzie można składać elektronicznie. Ponadto zamiast wniosku o przyznanie płatności bezpośrednich wystarczy złożyć stosowne oświadczenie.

Harmonogram przyjmowania wniosków w ramach poszczególnych działań PROW w 2018 r.

Działanie: Rozwój gospodarstw PROW 2018

W ramach tego działania w 2018 roku zostaną przeprowadzone nabory na liczne typy operacji w ramach poszczególnych poddziałań:

- **„Restrukturyzacja małych gospodarstw”** – nabór odbędzie się w I kwartale 2018 roku. Rolnicy będą mogli składać wnioski o wsparcie na wszystkie operacje, poza operacjami realizowanymi w gospodarstwach,

które prowadzą produkcję trzody chlewnej na obszarach wyznaczonych związanych z występowaniem afrykańskiego pomoru świń. Na restrukturyzację małych gospodarstw można otrzymać nawet 60 tysięcy złotych.

- **„Inwestycje zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji rolnej”** – wnioski będzie można składać od 2 do 31 stycznia 2018 roku. – Z tego działania mogą skorzystać między innymi rolnicy, którzy prowadzą hodowlę trzody chlewnej na obszarze wyznaczonym w związku z występowaniem afrykańskiego pomoru świń – podaje Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. – Wsparcie jest jednak przeznaczone tylko dla większych hodowców, którzy utrzymują ponad 300 sztuk świń. Maksymalna pomoc do jednego beneficjenta wynosi 100 tysięcy złotych.
- **„Płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa”** – wnioski będzie można składać w III kwartale 2018 roku. Aby kwalifikować się do pomocy, rolnik musi sprzedać lub oddać wszystkie posiadane grunty rolne. Rolnicy, którzy chcą skorzystać z premii za przekazanie małego gospodarstwa muszą pamiętać, że po sprzedaży czy oddaniu gruntów przestaną podlegać ubezpieczeniu w KRUS.
- **„Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000”** – nabór wniosków odbędzie się w III kwartale 2018 roku. Na stronach MRiRW można przeczytać, że jest to działanie, które „ma ułatwić producentom rolnym prowadzenie działalności rolniczej w zgodzie z podwyższonymi standardami środowiskowymi obowiązującymi na tych cennych przyrodniczo terenach.” Środki finansowe znajdują zagospodarowanie w rolniczym wykorzystaniu łąk i pastwisk oraz rozwoju produkcji zwierzęcej, w zakresie zwierząt trawożernych.
- **„Tworzenie grup producentów i organizacji producentów”** – w 2018 roku odbędą się dwa nabory w II i IV kwartale. To działanie umożliwia uzyskanie przez grupy producentów sporych środków na prowadzenie wspólnej działalności, rozwój czy poszerzanie rynków zbytu. Jednak pomimo wielu działań promocyjnych oraz informacyjnych, rolnicy i producenci żywności nie są zbyt przekonani do działania pod wspólnym szyldem. Tymczasem w ramach tej operacji można uzyskać dofinansowanie w kwocie 100 tysięcy euro w każdym roku podczas pięcioletniego trwania programu wsparcia.
- **„Modernizacja gospodarstw rolnych”** – nabór będzie przeprowadzony na obszary a, b, c i d. Na obszar d będzie można składać wnioski w I kwartale 2018 roku, natomiast na pozostałe obszary ruszy nabór w II kwartale. Podział na obszary dotyczy specyfiki produkcji. Obszary a, b i c dotyczą hodowli trzody chlewnej oraz bydła mlecznego i mięsnego. Obszar d jest natomiast związany z projektami, które dotyczą produkcji roślinnej lub hodowli innych zwierząt niż wymienionych w obszarach a, b i c.
- **„Premie dla młodych rolników”** – wnioski na wsparcie w ramach tej operacji będzie można składać w I kwartale 2018 roku. Premie dla młodych rolników cieszą się dużą popularnością wśród osób ubiegających się o wsparcie, gdyż są sporym zastrzykiem gotówki umożliwiającej rozpoczęcie działalności rolniczej. W 2017 roku w ramach wsparcia można było otrzymać do 100 tysięcy złotych.
- **„Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej”** – nabór odbędzie się w I kwartale 2018 roku. – Nabór odbędzie się na wszystkie operacje, poza tymi, które są związane z rozpoczęciem pozarolniczej działalności gospodarczej w gospodarstwach, które zajmują się produkcją trzody chlewnej na obszarach wyznaczonych, na których występuje afrykański pomór świń
- **„Inwestycje odtwarzające potencjał produkcji rolnej”** – w tym przypadku nie ma konkretnego terminu. Termin będzie wyznaczony wtedy, gdy wystąpią na terenie Polski niekorzystne zjawiska atmosferyczne, które będą uzasadniały uruchomienie naboru. W 2017 roku Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa przeprowadziła w sumie 4 nabory – we wrześniu, październiku, listopadzie oraz w grudniu. Poszkodowani w wyniku klęsk żywiołowych rolnicy, którzy nie zdążyli w jednym naborze, mogli składać wnioski w kolejnym.

Działanie: Wzmacnianie przedsiębiorczości PROW 2018 -W ramach tego działania rolnicy w 2018 roku będą mogli ubiegać się o wsparcie dla dwóch typów operacji:

- **„Przetwórstwo i marketing produktów rolnych – zakłady przetwórcze”** – nabór odbędzie się w I kwartale 2018 roku.
- **„Przetwórstwo i marketing produktów rolnych – rolnicy”** – wnioski o wsparcie będzie można składać dopiero w IV kwartale 2018 roku.

Działanie: Rozwój terytorialny PROW 2018. W ramach operacji zaplanowanych w tym działaniu składanie wniosków może odbywać się w różnych terminach, gdyż środki są dzielone przez samorządy województw lub przez Lokalne Grupy Działania. W ramach działania „Rozwój terytorialny” będzie można składać wnioski między innymi na poniższe operacje:

- „**Ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego**” – nabór zostanie przeprowadzony w I kwartale 2018 roku.
- „**Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne**” – terminy naborów w 2018 roku będą się różnić, gdyż te operacje są ogłaszane przez samorzady województw.
- „**Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność**” – nabory będą trwały praktycznie przez cały rok. Terminy będą podawane przez Lokalne Grupy Działania, które zajmują się realizacją tego typu operacji.
- „**Scalanie gruntów**” – w tym przypadku warto śledzić ogłoszenia samorządów województw, gdyż one będą zajmować się tymi operacjami.

Działanie: Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych PROW 2018.

„**Wsparcie dla nowych uczestników systemów jakości**” – wnioski będzie można składać w II i IV kwartale 2018 roku. Dokładne terminy zostaną opublikowane w późniejszym terminie.

„**Współpraca**” – wnioski na tę operację będzie można składać w III kwartale 2018 roku.

Ochrona ekosystemów i efektywne gospodarowanie zasobami naturalnymi PROW 2018

- „**Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów**” – premia pielęgnacyjna i zalesieniowa oraz pierwsza premia pielęgnacyjna przyznana dla gruntów z naturalną sukcesją.
- „**Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne**”
- „**Rolnictwo ekologiczne**”
- „**Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (ONW)**”

Na wszystkie wyżej wymienione poddziałania wnioski będzie można składać od 15 marca do 15 maja. Kto się spóźni, będzie miał możliwość złożenia wniosku jeszcze przez 25 dni po tym terminie. Musi jednak liczyć się z tym, że za każdy roboczy dzień opóźnienia przyznana płatność będzie zmniejszana o 1 procent należnej płatności.

- „**Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów**” – wnioski o przyznanie wsparcia na zalesianie przyjmowane będą od 1 czerwca do 31 lipca. Szczegółowe informacje o wszystkich naborach PROW będą odpowiednio wcześniej podawane do wiadomości przez prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

• **KRUS**

- Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego przypomina, że rolnik, który do dnia 31 grudnia 2017 r. ukończy wiek 55 lat (kobieta) i 60 lat (mężczyzna), będzie posiadać co najmniej 30 letni okres rolniczego ubezpieczenia emerytalno-rentowego oraz zaprzestanie prowadzenia działalności rolniczej, może złożyć wniosek o wcześniejszą emeryturę rolniczą.

- Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego przypomina, że zasiłki chorobowe w podstawowym okresie zasiłkowym (nie dłużej niż przez 180 dni) przyznawane są na podstawie zaświadczeń lekarskich wystawianych w formie elektronicznej (e – ZLA) lub papierowej (na formularzu ZUS – ZLA). W przypadku, gdy lekarz wystawi zaświadczenie w formie elektronicznej (e-ZLA), ubezpieczony w KRUS nie musi składać wniosku o przyznanie prawa do zasiłku chorobowego, bowiem zaświadczenie takie automatycznie przekazywane jest do KRUS. Tak więc ubezpieczony nie musi żądać od lekarza wydruku zaświadczenia lekarskiego (e-ZLA), aby otrzymać prawo do zasiłku chorobowego.

Gdy lekarz wystawi zaświadczenie ubezpieczonemu w formie papierowej (na formularzu ZUS – ZLA) ubezpieczony, powinien takie zaświadczenie dostarczyć do Oddziału Regionalnego lub Placówki Terenowej Kasy, w celu rozpatrzenia prawa do zasiłku chorobowego.

• **Urząd skarbowy**

* **JPK VAT** - Od tego roku muszą też przysyłać wszyscy rolnicy, którzy są płatnikami VAT. **W rzeczywistości ma być to informacja o każdym zakupie czy sprzedaży w danym miesiącu.** Trzeba więc będzie umieścić w dokumencie jedną po drugiej wszystkie faktury z danego miesiąca. **Termin wysłania dokumentu za dany miesiąc to 25. dzień następnego miesiąca.** Jeśli w przesłanym dokumencie pojawią się błędy czy nieprawidłowości, urząd skarbowy będzie mailowo lub przez SMS wzywał podatnika do poprawienia dokumentu. Zmiany w VAT, choć nakładają na przedsiębiorców dodatkowy obowiązek, w rzeczywistości mają ułatwić im życie. Wysyłane co miesiąc dokumenty mają ograniczyć liczbę kontroli ze strony urzędu skarbowego, a dla samych podatników mają być dobrym sposobem na zaprowadzenie porządków w dokumentacji i lepszą wewnętrzną kontrolę.

JPK_VAT można będzie składać elektronicznie za pomocą prostej w obsłudze aplikacji Klient JPK 2.0. Dzięki niej można zupełnie bezpłatnie wygenerować niezbędne arkusze, a następnie wypełnić i bezpiecznie przesłać. Arkusze niezbędne do prawidłowego wypełnienia JPK_VAT można znaleźć na stronie www.jpk.mf.gov.pl.

Na złożenie pierwszej w 2018 roku deklaracji za styczeń rolnicy i pozostali mikro przedsiębiorcy mają czas **do 25 lutego 2018 roku**.

*** Split payment (płatność rozdzielona).** Płatność za nabyty towar lub usługę jest dokonywana w taki sposób, że zapłata odpowiadająca wartości sprzedaży netto jest płacona przez nabywcę na rachunek rozliczeniowy dostawcy, lub jest rozliczana w inny sposób, natomiast pozostała zapłata odpowiadająca kwocie podatku od towarów i usług, jest płacona na specjalny rachunek bankowy dostawcy - rachunek VAT. W ten sposób następuje podział kwoty należnej dostawcy. Przepisy regulujące to zagadnienie mają zacząć obowiązywać od kwietnia 2018 r., ale już są głosy, że termin ten zostanie przesunięty na 1 lipca 2018r

Informacja o aktach prawnych dotyczących rolnictwa jakie ukazały się w grudniu 2017 r.

Dz.U. 2017 poz. 2212 Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 8 listopada 2017 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych

Dz.U. 2017 poz. 2 Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 listopada 2017 r. w sprawie wysokości dopłat do składek z tytułu ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich w 2018 r.

Dz.U. 2017 poz. 2215 Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2017 r. w sprawie stawki zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej na 1 litr oleju w 2018 r

Dz.U. 2017 poz. 2216 Ustawa z dnia 27 października 2017 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz ustawy o organizacji niektórych rynków rolnych

Dz.U. 2017 poz. 2216 Ustawa z dnia 27 października 2017 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz ustawy o organizacji niektórych rynków rolnych,

Dz.U. 2017 poz. 2227 Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 listopada 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wprowadzenia "Krajowego programu zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach niosek gatunku kura (Gallus gallus)" na 2017 r.

Dz.U. 2017 poz. 2233 Ustawa z dnia 9 listopada 2017 r. o zmianie ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego

Dz.U. 2017 poz. 2235 Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia programu zwalczania gąbczastej encefalopatii bydła na lata 2018-2020
Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 24 listopada 2017 r. w sprawie środków na realizację wspólnej polityki rolnej

Dz.U.2017 poz. 2246 Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 listopada 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu prowadzenia dokumentacji dotyczącej materiału siewnego oraz zakresu i terminów składania informacji dotyczących obrotu materiałem siewnym
Dz.U. 2017 poz. 2255 Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 4 grudnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie udzielania przez Bank Gospodarstwa Krajowego pomocy de minimis w formie gwarancji spłaty kredytów

Dz.2017 poz. 2261 Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 listopada 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia wysokości limitów środków dostępnych w ramach schematów pomocy technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Dz.U.2017 poz. 2272 Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 listopada 2017 r. w sprawie realizacji przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zadań związanych z ustanowieniem środka nadzwyczajnego polegającego na udzieleniu pomocy posiadaczom świń utrzymującym nie więcej niż 50 świń

Dz.U. 2017 poz. 2294 Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

Dz.U. 2017 poz. 2336 Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 listopada 2017 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników

Dz.U. 2017 poz. 2353 Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 grudnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie rekompensat za nieprzerwane nieutrzymywanie świń w gospodarstwie

- Dz.U. 2017 poz. 2354** Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 grudnia 2017 r. w sprawie opłat związanych z oceną materiału siewnego
- Dz.U.2017 poz. 2378** Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 listopada 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie terminów składania wniosków o dokonanie oceny polowej materiału siewnego poszczególnych grup roślin lub gatunków roślin rolniczych i warzywnych oraz szczegółowych wymagań w zakresie wytwarzania i jakości materiału siewnego tych roślin
- Dz.U. 2017 poz. 2382** Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 grudnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wykazu przejść granicznych, na których może być dokonywana kontrola graniczna pasz i pasz leczniczych
- Dz.U. 2017 poz. 2393** Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 8 grudnia 2017 r. w sprawie norm szacunkowych dochodu z działów specjalnych produkcji rolnej
- Dz.U. 2017 poz. 2403** Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia programu zwalczania gąbczastej encefalopatii bydła na lata 2018-2020

Z prac Zarządu i biura MIR:

W miesiącu grudniu w biurze w Tarnowie odbyło się Walne Zgromadzenie MIR. Tematem przewodnim były zmiany w nowym prawie budowlanym. Ponadto WZ MIR przyjęło budżet na 2018r. Uchwały oraz zgłoszone wnioski z tego posiedzenia zostały zamieszczone na naszej stronie internetowej: www.mir.krakow.pl.

Zarząd odbył swoje posiedzenia w dniach: 11 i 28 grudnia. W dniu 28 grudnia odbyła się również narada pracowników MIR.

W grudniu wykonano remont w biurze MIR w Wadowicach, ponadto opracowano i wydano kalendarz oraz Informator MIR.

Rozliczono trzy projekty realizowane w 2017 r. przez Izbę dofinansowane ze środków KSOW: "Artystycznie i apetycznie, czyli sztuka na gościnnym stole", „Przetwórstwo lokalne na małą skalę podstawą marketingu na wsi” oraz „Nowe możliwości – rolniczy handel detaliczny”.

Przedstawiciele Izby brali udział w wydarzeniach i spotkaniach:

- Wyjazd grupy rolników na Centralne Targi Rolne – 1.12.2017 r., Nadarzyn,
- Narada izb rolniczych w Sejmie – 2.12.2017 r., Warszawa,
- Wyjazd grupy młodych rolników do Francji - 2-8.12.2017 r.,
- Porozumienie Państw Trójmorza – 6.12.2017 r., Warszaw,
- „KGW pełne siły i tradycji” – prezentacja dorobku kulinarnego KGW województwa małopolskiego – 7.12.2017 r., Kraków,
- Spotkanie pt. „Choinka przy wigilijnym stole” – 10.12.2017 r., Myślenice,
- Porozumienie Izb Polski Południowo-Wschodniej – 12-13.12.2017 r., Szczyrk,
- Spotkanie Rady Gospodarki Wodnej Regionu Wodnego Górnej Wisły – 14.12.2017 r., Kraków,
- Konwent Uniwersytetu Rolniczego – 15.12.2017 r., Kraków,
- Posiedzenie Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego – 18.12.2017 r., Kraków.